

MICHELIN

Australia

*Zielony
Przewodnik*

Tytuł oryginału

Australie. Le Guide Vert

Tłumaczenie

Ewa Poniedziałka

Redaktor prowadzący

Agnieszka Krawczyk

Redakcja

Magdalena Matyja-Pietrzyk

Korekta

Magdalena Gałuszka, Małgorzata Kotarba

Dane kartograficzne

© OpenStreetMap <http://www.openstreetmap.org> na podstawie licencji ODbL 1.0 <http://opendatacommons.org/licenses/odbl>

Projekt graficzny

Christelle Le Déan, Sandro Borel

Skład i redakcja techniczna

Sabina Binek

Wydawnictwo Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

Księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?beaus1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN 978-83-283-4623-9

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie

Copyright © for the Polish Edition by Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**

- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- Nasza społeczność**

Australia

© binbeter / Fotolia.com

Regiony opisane w przewodniku:

(zob. mapa okładkowa)

1 Sydney i Nowa Południowa Walia	s. 95
Canberra i Australijskie Terytorium Stołeczne	s. 197
2 Wielka Rafa Koralowa i Queensland	s. 211
3 Melbourne i Wiktorja	s. 275
4 Tasmania	s. 323
5 Adelaide i Australia Południowa	s. 353
6 Alice Springs i Red Centre	s. 389
7 Darwin i Top End	s. 413
8 Perth i Australia Zachodnia	s. 439

Kup książkę

Poleć książkę

SPIS TREŚCI

© Thomas Sztanek / Fotolia.com

ZOBACZ KONIECZNIE

Najpiękniejsze miejsca oznaczone gwiazdkami 8

NIE PRZEGAP

Niezapomniane przeżycia 12

PROPONOWANE TRASY

Najciekawsze wycieczki 20

ORGANIZACJA PODRÓŻY

RODZAJ POBYTU **32**

TRANSPORT **34**

Samolotem 34

Biura podróży 34

PRZED WYJAZDEM **35**

Kiedy wyjechać? 35

Przydatne adresy 35

Formalności 35

Pieniądze 36

Strefy czasowe 36

Telefon 36

Noclegi 36

Wyżywienie 39

INFORMACJE A-Z **41**

KALENDARIUM WYDARZEŃ **51**

INFORMACJE KRAJOZNAWCZE

WSPÓŁCZESNA AUSTRALIA **54**

Australijczycy 54

Australijskie way of life 55

Stereotypy a rzeczywistość 56

NATURA I PEJZAŻE **58**

Wyspa-kontynent 58

Klimat 59

Fauna 60

Wielka Rafa Koralowa – zagrożony

cud 62

Flora 66

Ochrona środowiska 67

HISTORIA **68**

Australia Aborygenów 68

Geografowie i odkrywcy 68

Brytyjska kolonizacja 69

Narodziny narodu 70

Australia a konflikty światowe 71

Czasy współczesne 72

Najważniejsze wydarzenia 74

GOSPODARKA **75**

Filary dobrobytu 75

Ostatnie dekady 77

ABORYGENI **78**

Liczne ludy 78

Związek z ziemią 79

Niszczycielska kolonizacja 79

Długa droga do uznania praw 80

Sztuka aborygeńska 81

KULTURA **84**

Wizje Antypodów 84

Malarstwo i fotografia 84

Architektura 87

Literatura 88

Muzyka 90

Kino 91

Kup książkę

Poleć książkę

ODKRYWANIE AUSTRALII

1 SYDNEY I NOWA POŁUDNIOWA WALIA

Panorama Nowej Południowej Walii	96
Sydney	106
Góry Błękitne	162
Pacific Highway	171
Byron Bay	186

CANBERRA I AUSTRALIJSKIE TERYTORIUM STOŁECZNE

Canberra	198
----------------	-----

2 WIELKA RAFA KORALOWA I QUEENSLAND

Panorama Queensland	212
Gold Coast	214
Brisbane	221
Sunshine Coast i Noosa	231
Hervey Bay i Fraser Island	238
Whitsunday Islands	248
Townsville i Mission Beach	254
Cairns i Wielka Rafa Koralkowa	261
Port Douglas i Daintree National Park	269

3 MELBOURNE I WIKTORIA

Panorama stanu Wiktorii	276
Melbourne	282
Okolice Melbourne	304
Great Ocean Road	310

4 TASMANIA

Panorama Tasmanii	324
Hobart i okolice	326
Port Arthur Historic Site i Półwysep Tasmana	337

Wybrzeże wschodnie	341
Parki narodowe zachodniej części wyspy	348

5 ADELAIDE I AUSTRALIA POŁUDNIOWA

Panorama Australii Południowej ..	354
Adelaide	356
Okolice Adelaide	368
Wyspa Kangura	372
Góry Flindersa	380

6 ALICE SPRINGS I RED CENTRE

Panorama Red Centre	390
Alice Springs	392
Uluru-Kata Tjuta National Park	400
Watarrka National Park	408

7 DARWIN I TOP END

Panorama Top End	414
Darwin i Litchfield National Park	416
Kakadu National Park	426
Nitmiluk National Park	433

8 PERTH I AUSTRALIA ZACHODNIA

Panorama Australii Zachodniej ..	440
Perth	442
Fremantle	449
Rottneest Island	456
Margaret River Region	460
Albany i okolice	468

Indeks	474
Legenda	484
Mapy i plany	486

ZOB. INFORMACJE
PRAKTYCZNE DOTYCZĄCE
POSZCZEGÓLNYCH MIEJSC

Kata Tjuta

© robypsycho/Fotolia.com

Kup książkę

Poleć książkę

ODKRYWANIE AUSTRALII

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

Widok na gmach opery w Sydney
© leelakajonkij/Shutterstock.com

Kup książkę

Poleć książkę

Sydney i Nowa Południowa Walia **1**

New South Wales (NSW) – UTC + 10 godz. (11 godz. latem)

- ▶ PANORAMA NOWEJ POŁUDNIOWEJ WALII** 96
- ▶ SYDNEY★★★** 106
100 km na zachód od Sydney:
- ▶ GÓRY BŁĘKITNE★★** 162
Na północ od Sydney:
- ▶ PACIFIC HIGHWAY★: Z SYDNEY DO BYRON BAY** 171
800 km na północ od Sydney:
- ▶ BYRON BAY★★** 186

Panorama Nowej Południowej Walii

Prawie dwuipółkrotnie większa od Polski (809 444 km²) Nowa Południowa Walia (New South Wales, NSW) jest najludniejszym australijskim stanem (7,7 mln mieszkańców). Tamtejsze wybrzeże obmywają wody Morza Tasmana; od północy graniczy z Queensland, od południa – ze stanem Wiktorja, a od zachodu z Australią Południową. Australijskie Terytorium Stołeczne (Australian Capital Territory, ACT), obejmujące Canberę, stanowi niewielką enklawę pośrodku stanu. Nowa Południowa Walia to region o wyjątkowo zróżnicowanych pejzażach – od subtropikalnych lasów na północy poprzez pustynne płaskowyże w części środkowej aż po zaśnieżone góry i żyzne równiny na południu.

KOLEBKĄ NARODU

Europejska kolonizacja rozpoczęła się w Sydney pod koniec XVIII w., gdy król Anglii postanowił założyć tutaj kolonię karną. W ślad za Pierwszą Flotą w latach 1788–1823 przybyły tu tysiące galerników; wkrótce dołączyli do nich wolni kolonizatorzy. W tamtych czasach kolonia nazywana Nową Południową Walią obejmowała ponad połowę australijskiego kontynentu, a także Nową Zelandię i Tasmanię. W XIX w. ziemie te podzielono na stany i regiony.

NAJBARDZIEJ ZNANE ATRAKCJE TURYSTYCZNE

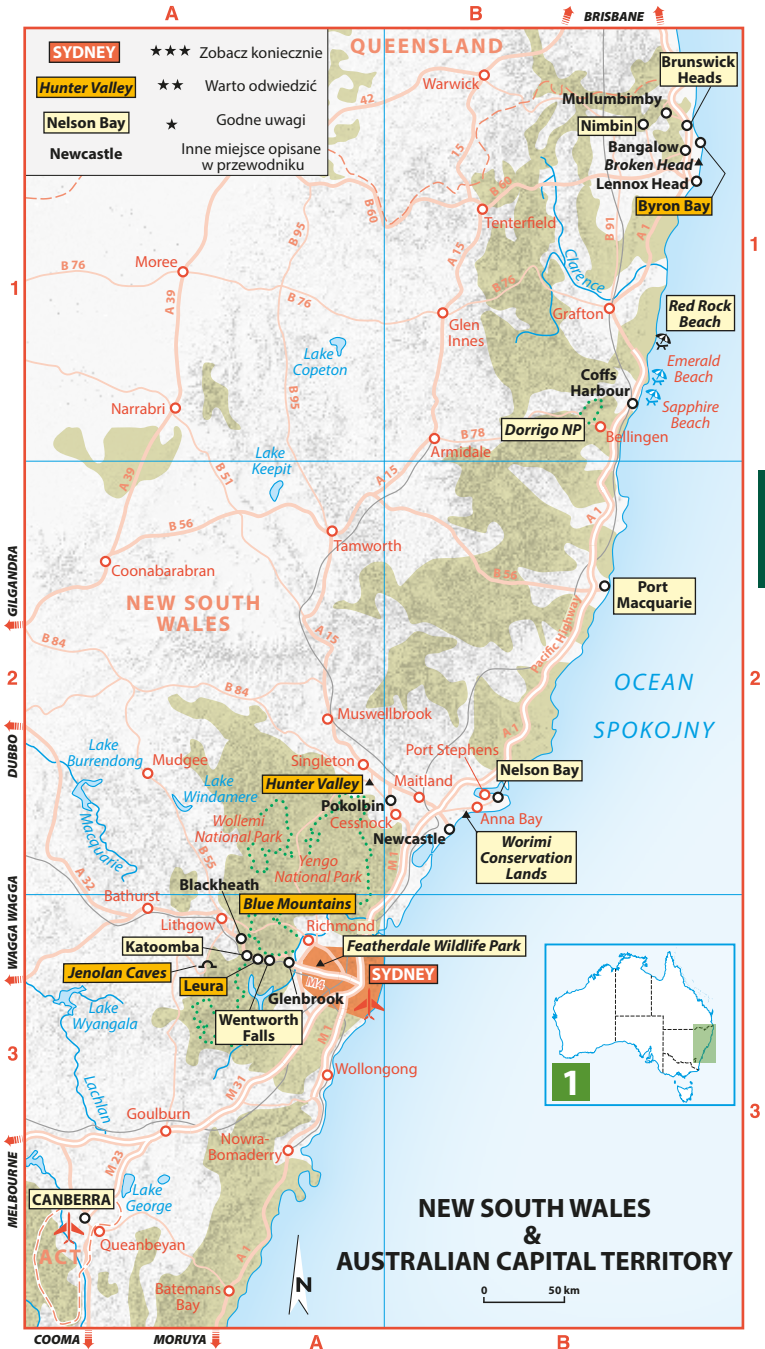
Sydney, położone nad znaną na całym świecie zatoką, jest główną bramą Australii. To nadmorskie miasto, lubiące zabawę i otwarte na świat, niewiele ma wspólnego z poważną, położoną w głębi lądu Canberą, z której zarządza się państwem. W obu miastach odkryjemy niezwykle bogactwo kulturowe. Koniecznie trzeba się wybrać na wycieczkę do oddalonych od Sydney o zaledwie jeden dzień drogi winnic Hunter Valley i wyruszyć na wędrówkę po wspaniałych zadrzewionych stokach Gór Błękitnych. Później warto udać się na przejażdżkę Pacific Highway, Drogą Słońca, aby odkryć przyjemności pobytu w nadmorskich miejscowościach Port Stephens, Port Macquarie i Coffs Harbour. Na koniec proponujemy dłuższy odpoczynek w Byron Bay, bastionie australijskich hippisów, znanym z pięknych plaż, idealnych do surfowania, i bardzo swobodnej atmosfery.

www.visitnsw.com: oficjalna strona turystyki stanu Nowa Południowa Walia.

POGODA W SYDNEY (ŚREDNIE MIESIĘCZNE)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatury (min./maks.) [°C]	18,7 26	18,8 25,8	17,6 24,8	14,7 22,5	11,6 19,5	9,3 17	8,1 16,4	9 17,9	11,1 20,1	13,6 22,2	15,7 23,7	17,5 25,2
Opady [w mm]	79,8	93,6	100	97,8	90,8	101,8	74,3	54,9	52,5	55,4	66,9	59,7

SYDNEY I NOWA POŁUDNIOWA WALIA

Kup książkę

Poleć książkę

Sydney

4 526 479 mieszkańców – New South Wales

Sydney urzeka od pierwszego wejrzenia – olśniewającą zatokę o poszarpanych brzegach przemierza niekończąca się flotyła promów i żaglówek; niekwestionowaną ozdobą tego wyjątkowego miejsca są również dwa znane na całym świecie symbole miasta – metalowy łuk Harbour Bridge i perłowe muszle gmachu opery. Cieszące się dobrodziejstwem łagodnego i słonecznego klimatu, najstarsze i najbardziej zaludnione miasto w kraju stawia na optymizm i aktywność fizyczną, zgodnie z zasadami *dolce vita* w australijskim stylu: w porze obiadowej pracownicy biur w dzielnicy biznesowej biegają po alejkach ogrodu botanicznego, a w autobusach odjeżdżających na Bondi Beach spotkamy pasażerów w japonkach i z deskami surfingowymi pod pachą. Wieczorami Sydneysiders zdejmują marynarki i krawaty i na nowo stają się radosnymi nastolatkami. Finansowa stolica kraju może się wydawać frywolna, kiczowata i zamerykanizowana. Miasto zachowało jednak powab Starego Kontynentu, który można docenić zwłaszcza podczas spaceru brukowanymi uliczkami The Rocks, najstarszej dzielnicy Sydney. Dziś przybywa tu wielu młodych Europejczyków z wizą Working Holiday w kieszeni, a australijska metropolia spogląda w stronę Azji. Kosmopolityczne i tolerancyjne Sydney jest niewątpliwie najlepszą wizytówką Australii.

INFORMACJE PRAKTYCZNE S. 139

I INFORMACJA TURYSTYCZNA

Sydney Visitor Centre at The Rocks – Angle Playfair & Argyle St. (poziom 1) -
☎ 1800 067 676 - www.sydney.com - 9.30–17.30. Największy punkt informacji turystycznej w mieście oferuje broszury, mapy, możliwość dokonania rezerwacji, zakupu biletów wstępu itd.

Sydney Visitor Centre at Darling Harbour – 33 Wheat Rd (za kinem Imax) -
☎ 1800 067 676 - www.sydney.com - 9.30–17.30. Cztery punkty informacyjne

Kup książkę

Poleć książkę

Sydney Harbour Bridge
© antsyd / Depositphotos.com

w mieście: w Haymarket (róg Dixon St. i Goulburn St. - 11.00–17.00), Kings Cross (róg Darlinghurst Rd i Springfield Av. - 9.00–17.00), Circular Quay (róg Pitt St. i Alfred St. - 9.00–17.00) i Manly (Manly Warf - ☎ [02] 9976 1430 - www.hello-manly.com.au - 9.00–17.00).

▶ POŁOŻENIE

Mapa regionu A3 (s. 97), plany zatoki Sydney (s. 98–99), centrum (s. 100–101), The Rocks (s. 102–103), komunikacji (s. 104–105) i Bondi (s. 134).

Sydney położone jest 286 km na północny wschód od Canberrya (przez M31), 862 km od Melbourne (przez Hume Highway) i 938 km na południe od Brisbane (przez Pacific Highway). Miasto rozciąga się po obu stronach zatoki zwanej Port Jackson, której brzegi łączy Harbour Bridge. Centrum, usytuowane nad Sydney Cove, położoną w południowej części zatoki, zajmują dzielnice historyczne The Rocks i Circular Quay. Gmach opery króluje na półwyspie zamkniętym zatoczką od wschodu. Za nią rozciąga się wspaniały Royal Botanic Garden. Niewiele dalej na zachód widok wieżowców Central Business District (CBD), centrum biznesowego, kontrastuje z pejzażem kolonialnych muzeów i budynków w okolicy Hyde Parku i Macquarie Street. Na Darling Harbour, nadmorskim deptaku, dostępne są różnego rodzaju rozrywki. Z położonego w południowej części miasta Chinatown egzotyczne zapachy docierają aż do Haymarket i dworca głównego. Na wschód od Hyde Parku zaczyna się Inner East, czyli dzielnice Darlinghurst, Woollahra, Point Piper i, na południu, Surry Hills. Inner West zajmują z kolei głównie bogate dzielnice mieszkalne: Chippendale, Redfern, Ultimo, Newtown, Glebe i Balmain. Przy wyjściu z Sydney Harbour, na wschodnich krańcach miasta, znajdują się dzielnice i kurorty ze znanymi plażami – najsłynniejsze z nich to Manly (na północy) i Bondi (na południu).

🏠 ZOBACZ KONIECZNIE

Sydney Opera House i Sydney Harbour Bridge; The Rocks; Royal Botanic Garden; Art Gallery of NSW; rejs promem po zatoce; Bondi Beach.

🕒 ORGANIZACJA CZASU

Zwiedzanie miasta zajmuje od trzech do pięciu dni. Warto kupić Opal Card, honorowaną we wszystkich środkach transportu zbiorowego.

👨‍👩‍👧 DLA DZIECI

Royal Botanic Garden; Australian Museum; Sydney Tower Eye; atrakcje Darling Harbour; Australian National Maritime Museum; Powerhouse Museum; plaża Clovelly Beach i Manly Cove; Luna Park i Taronga Zoo.

Kup książkę

Poleć książkę

Od kolonii karnej do miasta pełnego światła

Największe miasto w Australii, choć dziś uchodzi za jedną z najprzyjemniejszych do życia i zwiedzania metropolii na świecie, narodziło się w niezbyt ciekawych okolicznościach – jako brytyjska kolonia karna. Jeszcze nie tak dawno podróż do Sydney była synonimem galer i zsyłki na Antypody. Przez wiele lat miasto stanowiło schronienie dla kryminalistów. W latach 1940–70 zjawisko przestępczości zorganizowanej tak bardzo się nasiliło, że Sydney zasłużyło sobie na nazwę Sin City – miasto grzechu.

ODWIECZNA OBECNOŚĆ ABORYGENÓW

Aborygeńskie plemiona zamieszkiwały Zatokę Sydney i jej okolice przez prawie 50 tys. lat. Choć urbanizacja przyczyniła się do zniszczenia większości stanowisk archeologicznych, pradawną obecność rdzennej ludności potwierdzają odkryte w tym miejscu kamienne narzędzia i skupiska muszli. W Parku Narodowym Ku-ring-gai Chase zachowały się naskalne ryciny. Ocenia się, że w chwili przybycia Europejczyków w zatoce żyło ponad 1,5 tys. Aborygenów z plemienia **Gadigal**, należącego do ludu Eora. Ich potomkowie mieszkają dziś głównie w dzielnicy Redfern, w południowo-zachodniej części miasta.

TRUDNE POCZĄTKI

Kiedy James Cook odkrył w 1770 r. Botany Bay, Anglia chcąc rozładować swoje przepełnione więzienia, postanowiła otworzyć tu kolonię karną. 18 stycznia 1788 r., po trwającym osiem miesięcy rejsie, The First Fleet – składająca się z 11 statków flota pod dowództwem kapitana **Arthura Phillipa** – przybiła do brzegów ze swoim „ładunkiem”: prawie 732 skazanymi (*convicts*), wśród których byli i zatwardziali kryminaliści, i poczciwcy skazani za drobne kradzieże, żołnierze i prostytutki. Niezadowolony z lokalizacji Botany Bay, okolicy niezbyt dobrze osłoniętej i pozbawionej żyznych gleb, Phillip skierował się bardziej na północ i tak odkrył wejście do Port Jackson. Nazywał to miejsce Sydney Cove, w hołdzie ministrowi lordowi Sydneyowi. Datę 26 stycznia należy uznać za początek dziejów kolonii. Oficerowie rozbili obóz na wschodzie, więźniowie zaś zajęli skaliste ziemie na zachodzie. Podział ten przetrwał do dziś – dzielnice bogate ciągną się na wschodzie, a biedne na zachodzie.

Początkowo los galerników był bardzo trudny – stale cierpieli z powodu głodu i katorżniczej pracy. Często zdarzały się kradzieże, a wykroczenia surowo karano: za drobniejsze przestępstwa groziła kara chłosty, za poważniejsze – szubienica. Niebawem doszło również do zaognienia stosunków pomiędzy kolonizatorami a Aborygenami. Ograbione ze swoich ziem plemiona podniosły bunt, który został surowo stłumiony. Ogromne spustoszenie wśród rdzennej ludności, zdziiesiątkowanej na początku XIX w., poczyniły też ospa i alkoholizm. Nabrzmiewały konflikty pomiędzy gubernatorami a oficerami, pośród których wielu, m.in. John MacArthur, było posiadaczami ziemskimi. W 1808 r. wybuchła **rebelia rumowa**: armia obaliła gubernatora **Williama Bligha**, który zamierzał zakazać przemytu rumu i innych towarów.

EPOKA GUBERNATORA MACQUARIE’A I EKSPANSJA

Wraz z przybyciem **Lachlana Macquarie’a**, gubernatora w latach 1810–21, rozpoczął się czas reform i rozkwitu kolonii. Skazańcy, którzy odbyli karę, mogli powrócić do życia w społeczeństwie i nabywać ziemię; ruszyła budowa dróg, które prowa-

dziły, głównie przez Góry Błękitne, do nowych ziem; dzięki hodowli merynosów rozwinął się eksport wełny do Europy; powstało wiele budynków użyteczności publicznej. Jednym z wyzwolonych galerników był architekt **Francis Greenway**, który zapisał się w historii Sydney jako projektant wspaniałych budynków w stylu gregoriańskim, w tym Hyde Park Barracks i kościoła St James. Sydney dynamicznie się rozwijało. W 1840 r. Zjednoczone Królestwo zrezygnowało z wysyłania skazańców do Nowej Południowej Walii (łącznie przybyło tutaj 160 tys. więźniów). Imigracja stała się dobrowolna. Anglicy i Irlandczycy napływali tu masowo w poszukiwaniu nowego życia i osiedlali się na rozrastających się przedmieściach Sydney, któremu w 1842 r. oficjalnie nadano status miasta.

GORĄCZKA ŻŁOTA

Od 1850 r. złoża złota odkryte w okolicach Bathurst, a potem w stanie Wiktorii przyciągały fale imigrantów szukających fortuny. Port w Sydney przeżywał obłędnie, a wśród przybyszy przeważali Chińczycy. Populacja stale rosła: z 25 tys. mieszkańców w 1836 r. do 383 tys. w 1891 r. W mieście powstały nowe pomniki, muzea i parki. Występowanie żył złota sprzyjało jednak głównie rozwojowi Melbourne, które pod koniec XIX w. tymczasowo wyprzedziło Sydney.

XX STULECIE I OTWARCIE SIĘ NA ŚWIAT

W 1901 r., w którym powołano do życia Związek Australijski, Sydney było sprawnie funkcjonującym miastem, zamieszkanym przez 500 tys. osób. W biednych dzielnicach wciąż jednak panowały trudne warunki życia, a mieszkańcom dośkwiała brak urządzeń sanitarnych. Na nabrzeżach rozprzestrzeniła się dżuma, która zdziesiątkowała The Rocks.

Kryzys z 1929 r. mocno uderzył w gospodarkę miasta – jedna trzecia ludności straciła pracę. Mimo to w 1932 r. ukończono budowę Harbour Bridge. W czasie II wojny światowej Sydney pełniło funkcję morskiej bazy aliantów i odpierało ataki japońskich łodzi podwodnych.

Po wojnie miasto otworzyło się na masową imigrację z Europy Południowej, Azji, Ameryki i Bliskiego Wschodu. Miejsce starych budynków zajęły wieżowce Central Business District. Oddany do użytku w 1973 r. gmach opery stał się symbolem nowoczesnego miasta. W 1988 r., z okazji 200-lecia założenia Sydney, rozpoczęto modernizację dzielnicy Darling Harbour, czyniąc z niej nową atrakcję turystyczną. Organizacja letnich igrzysk olimpijskich w 2000 r. była okazją do wypromowania tej pięknej, szczęśliwej i dumnej metropolii na całym świecie. Zamieszki, które wstrząsnęły przedmieściami w latach 2004–05, pokazały jednak, jak kruche są fundamenty australijskiego społeczeństwa, wciąż narażonego na napięcia na tle rasowym.

„SMART CITY”

Od kilku lat prowadzi się intensywne prace na terenie dawnych nieużytków przemysłowych Barangaroo Reserve, na zachód od Harbour Bridge. Do 2024 r. mają tu powstać nie tylko wysokie apartamentowce, kasyna, luksusowy hotel i sklepy. Nabrzeżną promenadą, obrzeżoną terenami zielonymi, będzie można przejść wzdłuż zatoki Sydney od Mrs Macquaries Point aż do Pymont, a być może nawet aż z Woolloomooloo do Balmain.

Szacuje się, że do roku 2030 Sydney przybędzie milion nowych mieszkańców. Miasto zaangażowało się w realizację zakrojonego na szeroką skalę planu ochrony środowiska, który przewiduje podwojenie liczby drzew, zastąpienie autobusów tramwajami, wytyczenie ścieżek rowerowych i deptaków, założenie miejskich ogrodów oraz poprowadzenie szlaków kulturowych w dzielnicach.

The Rocks i Circular Quay Plan III

Kolebka miasta to zatoka Sydney Cove, w której w 1788 r. zarzuciły kotwice statki Pierwszej Floty. Pierwszych białych mieszkańców Australii przywitał widok piaszczystego brzegu, wzdłuż którego rósł las; dziś ciągnie się w tym miejscu pas zabetonowanego wybrzeża zwanego Circular Quay. To tutaj schodzą na ląd pracownicy biurowi pod krawatami i turyści w szortach, opuszczając pokłady zielono-żółtych promów, które przemierzają zatokę we wszystkich kierunkach. Na Circular Quay, ograniczonym od zachodu przez Harbour Bridge, a od wschodu gmachem opery, krzyżują się trasy wszystkich środków transportu publicznego (statków, autobusów i metra), a także ścieżki turystów, których przyciągają tu liczne kawiarnie, restauracje i sklepy. To tutaj wreszcie spotykają się mieszkańcy miasta w czasie ważnych wydarzeń. Nadmorski deptak ukazuje całe swoje magiczne piękno dopiero wieczorem, gdy światła okolicznych budynków, stalowego łuku mostu i żagli opery odbijają się w wodzie.

★★★ THE ROCKS K2

i www.therocks.com. Jeżeli chcemy zwiedzać dzielnicę z przewodnikiem, pobierzmy bezpłatną aplikację „Walking The Rocks”. Szczegółowy plan dzielnicy można uzyskać w Visitor Centre.

Najstarsza dzielnica miasta rozciąga się u stóp Harbour Bridge, po zachodniej stronie portu. Odkrywając labirynt brukowanych uliczek, historycznych pubów i starych robotniczych domostw, zanurzamy się w ujmującej atmosferze dawnego kolonialnego miasta. Skazańcy, którzy przybyli tutaj jako pierwsi, budowali swoje domy z bloków piaskowca wydobytych ze wzgórza. Wkrótce dołączyli do nich poławiacze wielorybów i marynarze, prostytutki i robotnicy. W otoczoną ponurą sławą i obskurnym (ścieki płynęły ulicami) The Rocks królowały tawerny, domy publiczne i speluny prowadzone przez zwalczające się gangi. W latach 20. XX w. władze wprowadziły plan uporządkowania tej części miasta, zaczynając od wyburzania ruder. W 1973 r. mieszkańcy, wspierani przez związki zawodowe, manifestowali przeciwko eksmisjom i wyburzeniom. Doszło do starć z policją. Ostatecznie, na drodze kompromisu, The Rocks odnowiono, zamiast je zrównać z ziemią. Dziś scenerię idealnie odrestaurowanej – a według niektórych wręcz wyjałowionej – dzielnicy tworzą dawne budynki mieszkalne, warsztaty i magazyny przekształcone w galerie sztuki, sklepy z pamiątkami, modne restauracje i kawiarnie z ogródkami.

★★ Museum of Contemporary Art

140 George St. - ☎ (02) 9245 2400 - www.mca.com.au - 10.00–17.00 (śr. do 21.00) - wstęp wolny.

W imponującym budynku w stylu art déco, dawnej siedzibie Urzędu Morskiego, mieści się obecnie Muzeum Sztuki Współczesnej. W założonej w 1991 r. placówce początkowo wystawiano dzieła podarowane przez modernistycznego australijskiego artystę Johna Wardella Powera (1881–1943), dziś można tu oglądać prace innych twórców, zarówno australijskich, jak i światowych.

Na parterze organizowane są wystawy czasowe prezentujące prace żyjących artystów, na piętrze zaś zgromadzono kolekcję stałą, która obejmuje prawie 4 tys. obiektów (od lat 50. XX w. aż po współczesną awangardę). Najdziwniejszym wśród nich dzieła artystów aborygeńskich, m.in. obrazy Daniela Boyda (ur. 1982) oraz plecionki *tjanpi* wykonywane przez kobiety z plemion zamieszkujących pustynię w środkowej części kontynentu, a także prace Fiony Hall (ur. 1953), Lindy Marrinon (ur. 1959) i Jamesa Angusa (ur. 1970). Muzeum jest głównym gospodarzem odbywającego się w Sydney biennale, największego święta sztuki współczesnej w kraju. Na dachu znajduje się kawiarnia z tarasem, z którego rozciąga się piękny widok na Harbour Bridge i gmach opery.

Kup książkę

Poleć książkę

Campbell's Storehouses
© Leonid_Andronov / Fotolia.com

Cadmans Cottage

110 George St. - niedostępne dla zwiedzających.

Gregoriański domek, wybudowany z piaskowca w 1816 r. i odrestaurowany w 1972 r., jest najstarszym budynkiem w Sydney i jednym z niewielu pamiętających pierwsze lata kolonii.

Campbell's Storehouses

7–27 Circular Quay West.

Na nabrzeżu ciągnącym się w kierunku Harbour Bridge, tuż za Overseas Passenger Terminal, przy którym cumują wielkie statki wycieczkowe, stoją dawne magazyny, przekształcone obecnie w eleganckie restauracje. W budynekach z lat 1839–90 przechowywano herbatę, alkohol, cukier i bawełnę importowane z Indii przez szkockiego handlarza Roberta Campbella, który jako pierwszy w Australii złamał monopol brytyjskiej Kompanii Wschodnioindyjskiej.

★★ Wokół George Street i Playfair Street

W górnej części George Street w każdy weekend odbywa się **The Rocks Markets** (10.00–17.00), sympatyczny targ z wyrobami rzemieślniczymi. Idąc w dół ulicy, zobaczymy **Fortune of War** (137 George St.), najstarszy pub w Sydney (1828). Tuż po prawej (129–135 George St.) dostrzeżemy arkady **Surgeons Court**, siedziby pierwszego szpitala kolonii. Przejście wychodzi na **Nurses Walk**, wąską alejkę, wzdłuż której otwierają swe podwoje liczne sklepiki i kawiarnie. W północnej części wychodzi ona na **Suez Canal**, brukowany pasaż, który kiedyś był rynsztokiem (stąd jego nazwa, pochodząca od ang. *Sewer's Canal*) oraz schronieniem dla gangsterów i prostytutek. **Greenway Lane**, skryte w cieniu okazałego figowca, łączy Suez Canal z Argyle Street. Ulica zawdzięcza nazwę Francisowi Greenwayowi (zob. ramka s. 119). Skręcamy w lewo, w Argyle Street, potem w prawo, w Playfair Street. Nieco dalej, po lewej, schody prowadzą do **Foundation Park**, skupiska ośmiu domów z końca XIX w., których fundamenty, wyciosane w piaskowcowym klifie, zachowały się do dziś. Playfair Street wychodzi na **Atherden Street**, najkrótszą uliczkę w Sydney, przy której handlowało się niegdyś wielorybim tranem.

Kup książkę

Poleć książkę

SYDNEY I NOWA POŁUDNIOWA WALIA

★ The Rocks Discovery Museum

2–8 Kendall Lane (dojście do strony Argyle St. lub Mill Lane) - ☎ (02) 9240 8680 - www.therocks.com - 10.00–17.00 - wstęp wolny.

Niewielkie muzeum, urządzone w odrestaurowanym magazynie z lat 50. XIX w., odtwarza historię The Rocks od czasów przedkolonialnych do współczesnych, skupiając się głównie na pierwszym okresie dziejów kolonii.

★★ Susannah Place Museum

58–64 Gloucester St. - ☎ (02) 9241 1893 - www.sydneylivingmuseums.com.au - zwiedzanie, wyłącznie z przewodnikiem (1 godz. - do 10 os.), o 14.00 (bilety na miejscu, bez wcześniejszej rezerwacji), 15.00 i 16.00 (po wcześniejszej rezerwacji telefonicznej) - 12 AUD (do 5 lat: wstęp wolny).

Stare meble i zużyte sprzęty, pożółkłe tapety i wytarte linoleum na podłogach... Skromne i poruszające zbiory kameralnego muzeum przeniosą nas w sam środek historii The Rocks. W domach wybudowanych w 1844 r. przez irlandzkich imigrantów aż do 1990 r. mieszkało ponad sto rodzin. Wnętrza, zrekonstruowane w stylu różnych epok, wiernie oddają warunki życia miejscowych robotników. Odtworzono nawet sklep spożywczy, który jedna z rodzin prowadziła w 1915 r.; dziś można w nim kupić produkty z epoki.

Po wyjściu z muzeum skręcamy w lewo, w Gloucester St., a potem w prawo, w Cribbs Lane.

Argyle Cut

Róg Argyle St. i Cumberland St.

Tunel, wydrążony przez galerników w latach 1843–60 w piaskowcowym klifie, dziś służy jako przejście pod drogą szybkiego ruchu, które pozwala dotrzeć do Millers Point i Darling Harbour.

Schody po lewej prowadzą w stronę Millers Point i Harbour Bridge.

★ MILLERS POINT I HARBOUR BRIDGE

★ Sydney Observatory J2

Observatory Hill Park, Watson Rd - ☎ (02) 9921 3485 - www.sydneyobservatory.com.au - 10.00–17.00 - wstęp wolny - zwiedzanie z przewodnikiem (30 min) po wcześniejszej rezerwacji; teleskop i film 3D: 10 AUD (dzieci 8 AUD) w ciągu dnia, 22 AUD (dzieci 16 AUD) nocą.

Z ogrodu obserwatorium roztacza się ładna panorama Harbour Bridge i ujścia rzeki Parramatta, która wpada do portu. Nakryte miedzianą kopułą, najstarsze obserwatorium w kraju (1858) znajduje się na szczycie wzgórza, w miejscu, gdzie kiedyś wznosił się wiatrak. Zobaczymy tu wiele zabytkowych teleskopów, w tym najstarszy w Australii (1874) i wciąż sprawny przyrząd. Warto też odwiedzić wystawę audiowizualne i planetarium z seansami filmów 3D.

Walsh Bay JK1–2

Wzdłuż Hickson Rd - www.walshbay.com.au.

Dawne magazyny portowe, położone po drugiej stronie Harbour Bridge, stanowią dziś ważne miejsce na mapie rozrywek kulturalnych i nocnego życia miasta. Prestiżowe Sydney Theatre Company, Sydney Dance Company i Bangarra Dance Theatre (współczesny taniec aborygeński) mają swoje sceny na nabrzeżach. Wzdłuż brzegu morza biegnie promenada, która ciągnie się na zachód, w stronę Barangaroo Reserve.

Na południe od Walsh Bay warto zajrzeć do dwóch historycznych pubów. **The Hero of Waterloo Hotel** (81 Lower Fort St. - ☎ [02] 9252 4553 - www.heroofwaterloo.com.au), wybudowany w 1843 r. i poświęcony księciu Wellingtonowi, kryje w podziemiach piwnicę, którą sekretny tunel łączy z nabrzeżem. Przemycano tędy pochodzący z kontrabandy rum i – jeśli wierzyć legendzie – niczego nieświadomo-

mych pijanych majtków, których zaciągano na pokład statków, gdzie budzili się dopiero kolejnego ranka.

The Lord Nelson Brewery Hotel (19 Kent St. - ☎ [02] 9251 4044 - www.lordnelsonbrewery.com), najstarszy browar w Australii (1841), do dziś serwuje domowe piwa.

★★★ Harbour Bridge K1

Idziemy schodami z Argyle Cut, potem pasem dla pieszych.

Symbol Sydney jest niczym Golden Gate dla San Francisco czy Tower Bridge dla Londynu. Most, nazywany wieszakiem (*coathanger*), od 1932 r. spina północny i południowy brzeg zatoki. Każdego dnia przemierza go ok. 150 tys. samochodów, nie wspominając o autobusach, pociągach, rowerzystach i pieszych, którzy korzystają ze specjalnie dla nich zarezerwowanych pasów. Olbrzymia stalowa konstrukcja – o wysokości 134 m, długości 1149 m (główne przęsło mierzy 503 m), szerokości 49 m i masie 53 tys. ton – należy do największych i najcięższych mostów na świecie. Budowane jednocześnie dwie połowki mostu połączyły się po siedmiu latach prac, do których zaangażowano 1,4 tys. robotników. Przychody z opłat za przejazd pokryły koszty budowy dopiero w 1988 r. Główny ciężar mostu spoczywa na łuku, cztery pylony znajdujące się po bokach pełnią głównie funkcję estetyczną. Most można przebyć pieszo, docierając aż na północny brzeg (*spacer trwa ok. 20 min*), a potem wrócić promem z Milsons Point do Circular Quay.

Pylon Lookout – Pylon południowo-wschodni - ☎ (02) 9240 1100 - www.pylonlookout.com.au - 10.00–17.00 - 15 AUD (5–12 lat: 8,50 AUD, do 5 lat: wstęp wolny). Aby podziwiać wspaniałą 360-stopniową panoramę zatoki i gmachu opery, warto wspiąć się po 200 stopniach pylonu południowo-wschodniego, docierając aż na wysokość 87 m. Wewnątrz znajduje się niewielkie muzeum poświęcone historii mostu.

Bridge Climb – 3 Cumberland St. - ☎ (02) 8274 7777 - www.bridgeclimb.com - wejścia trwają 1,5–3,5 godz. - 158–318 AUD w dzień, 358–388 AUD o zachodzie i wschodzie słońca, 253–278 AUD nocą. Z najwyższego punktu mostu, na który można się wspiąć po specjalnych schodach, asekurując się linami, roztacza się niezapomniany widok.

★ OD CIRCULAR QUAY DO OPERY

★ Customs House K2-3

131 Alfred St. - ☎ (02) 9242 8551 - www.sydneycustomshouse.com.au - pn.–pt. 8.00–24.00, sb. 10.00–24.00, nd. 11.00–17.00 - wstęp wolny.

Piękny neoklasykstycki budynek został wzniesiony w 1845 r., a 40 lat później stał się siedzibą izby celnej i pełnił tę funkcję aż do 1990 r. Warto zwrócić uwagę na imponujące granitowe kolumny portyku, brytyjskie herby na froncie i zegar ozdobiony trójzębami i delfinami. Pod szklaną podłogą hallu wejściowego ukryto akrylową makietę centrum Sydney, wykonaną w skali 1:500. W budynku działa

NAJWIĘKSZE ATRAKCJE SYDNEY

Dzień 1.	Idziemy wzdłuż Circular Quay (s. 113), pomiędzy Harbour Bridge (s. 113) a Sydney Opera House (s. 114), potem spacer po Royal Botanic Garden (s. 116) aż do Mrs Macquaries Point (s. 116). Szybki obiad w Harry's Café De Wheels w Woolloomooloo (s. 132), potem zwiedzanie Art Gallery of New South Wales (s. 119). Przemierzamy The Domain aż do St Mary's Cathedral (s. 120), potem Hyde Park, aby zobaczyć St Andrew's Cathedral (s. 120). Przechodzimy przed Sydney Town Hall przez galerię handlową Queen Victoria Building; pod koniec dnia docieramy na Sydney Tower Eye (s. 123). Wieczór w centrum lub w The Rocks.
Dzień 2.	Spacer po historycznej dzielnicy The Rocks i zwiedzanie Museum of Contemporary Art (s. 110), a potem Sydney Observatory (s. 112). Z Millers Point (s. 112) idziemy wzdłuż nabrzeży aż do Darling Harbour, aby zwiedzić Sea Life Sydney Aquarium (s. 125) i National Maritime Museum (s. 126). Następnie wizyta w Chinatown (s. 127) i Paddy's Market (s. 128), potem spacer po dzielnicy Surry Hills (s. 129). Wieczór w Kings Cross (s. 131).
Dzień 3.	Przemierzamy Macquarie Street (s. 117), podziwiając zabytkową zabudowę, potem z Martin Place (s. 123) wsiadamy do autobusu do Coogee. Stamtąd idziemy nadmorską ścieżką aż do Bondi Beach (s. 135). Wsiadamy do autobusu i jedziemy do Paddington (s. 132). Wieczór w Darlinghurst (s. 130).

Australia

Ruszajcie w świat z przewodnikami Michelin!

W trzech częściach **Zielonego Przewodnika** znajdziecie niezbędne informacje, dzięki którym odkryjecie cel Waszej podróży:

- **Organizacja podróży** – informacje przydatne przed wyjazdem i w trakcie podróży
- **Informacje krajoznawcze** – wiadomości geograficzno-historyczne i kulturowe
- **Odkrywanie Australii** – trasy zwiedzania i opisy interesujących miejsc

Gwiazdki – tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych

zobacz koniecznie

warto odwiedzić

godne uwagi

Pełny zestaw dokładnych **map**:

- **Mapa ogólna regionu**
- **Proponowane trasy wycieczek**
- **Plany miast i regionów**

Wybrane **adresy na każdą kieszeń**

Hotele, pokoje gościnne, restauracje, bary

Propozycje **zwiedzania z rodziną**

Miejsca i atrakcje dla rodzin z dziećmi oznaczone symbolem

Księgarnia internetowa:

<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:

tel.: 0 801 339900

kom.: 0 601 339900

MICHELIN

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem

www.ViaMichelin.com

ISBN 978-83-283-4623-9

9 788328 346239 >

Cena 59,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

-
1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA